

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΥΚΕΣ

α ευρήματα για τις περί Εβραίων αντιλήψεις της ελληνικής κοινωνίας ξεπέρασαν τις πλέον απαισιόδοξες προβλέψεις». Η διαπίστωση γίνεται από τέσσερις ερευνητές οι οποίοι παρουσίασαν τα συμπεράσματά τους σε εκδήλωση που οργάνωσε το Ιδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλά-

Δύο δημοσκοπήσεις -του 2014 και του 2015- δίνουν θλιβερή πρωτιά στην Ελλάδα πανευρωπαϊκά με ποσοστό 67%, ακολουθούν Πολωνία, Γαλλία, ενώ προβληματικές απόψεις για το Ολοκαύτωμα και τους Εβραίους έχουν εκφράσει πολιτικοί όλου του φάσματος οι οποίοι και ονοματίζονται

Παίρνουμε... χρυσό στον αντισημιτισμό

Βεβηλώσεις εβραϊκών μνημείων και νεκροταφείων είναι συχνό φαινόμενο. Εδώ, το κοιμητήριο της Νίκαιας το 2015

δας, σε συνεργασία με την Εδρα Εβραϊκών Σπουδών του ΑΠΘ στα γραφεία της ΕΣΗΕΜ-Θ. Η εκδήλωση οργανώθηκε με αφορμή την έκδοση της έκθεσης «Ο αντισημιτισμός στην Ελλάδα σήμερα: Εκφάνσεις, αίτια και αντιμετώπιση του φαινομένου», που συνέταξαν οι Γιώργος Αντωνίου, Σπύρος Κοσμίδης, Ηλίας Ντίνας, Λέον Σαλτιέλι, και την προλόγισε η συντονίστρια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση του Αντισημιτισμού, Katharina von Schnurbein, για την οποία «ο αντισημιτισμός είναι η ντροπή της Ευρώπης».

Στην έκθεση, η οποία ανα-

μένεται να προκαλέσει συζητήσεις, καταγράφονται συγκεκριμένα περιστατικά αντισημιτισμού, όπως αυτός εκδηλώνεται στην πολιτική, στα μέσα ενημέρωσης/δικτύωσης και στον χώρο της Εκκλησίας.

Όπως διευκρινίζεται, τα στοιχεία προέρχονται από δύο πανελλαδικές δημοσκοπήσεις -η πρώτη τέλη Ιουνίου 2014, η δεύτερη αρχές του 2015- χιλίων ερωτηματολογίων η καθεμία και οι οποίες επιβεβαιώνουν την έρευνα της Anti-Defamation League ότι η Ελλάδα έχει το υψηλότερο στην Ευρώπη (67%) ποσοστό αντι-

σημιτισμού με δεύτερη την Πολωνία (45%) και τρίτη τη Γαλλία (37%).

Σύμφωνα με τα πορίσματα, το 39,77% των Ελλήνων συμφωνούν (απόλυτα) ότι οι Εβραίοι εκμεταλλεύονται το Ολοκαύτωμα, ενώ ένα 25% επιπλέον (απλώς) συμφωνεί με τη λογική αυτή. Το 40,2% πιστεύει (απολύτως) ότι το Ισραήλ συμπεριφέρεται στους Παλαιστίνιους όπως συμπεριφέρθηκαν οι ναζί στους Εβραίους κι ένα 24,67 (απλώς) συμφωνεί. Μόλις ένα 2,4% διαφώνησε απόλυτα και με τις δύο προτάσεις.

Ακόμη έχει το υψηλότερο στην Ευρώπη (67%) ποσοστό αντι-

φωνία) θεωρούν ότι οι Εβραίοι έχουν πολύ μεγάλη δύναμη στον χώρο των επιχειρήσεων, ενώ ένας στους πέντε (1/5) συμφωνεί ότι θα πρέπει να απαγορευθεί στους Εβραίους να αγοράζουν γη. Δεν εντοπίζονται διαφορές αντιλήψεων σε γυναίκες και άντρες, ενώ ηλικιακά χωρίς διαφοροποιήσεις οι γηραιότεροι είναι περισσότερο συντηρητικοί. Σε ό,τι αφορά την πολιτική τοποθέτηση «η άκρα Αριστερά παρουσιάζεται σε μεγαλύτερο βαθμό αντισημιτική σε σχέση με την Κεντροαριστερά και στα ίδια περίπου επίπεδα με την Κεντροδεξιά. Από το Κέντρο και προς τα δεξιά, η

ιδεολογία και ο αντισημιτισμός διατηρούν γραμμική σχέση». Παρά ταύτα, μόλις το 27% θεωρεί ότι «ήρθε η ώρα να αφήσουμε το Ολοκαύτωμα πίσω μας».

Επισημαίνονται συγκεκριμένα γεγονότα, όπως αυτό που αφορά το μνημείο Ολοκαυτώματος στην Καβάλα, ενώ καυτηριάζεται ακόμη και «η βεβήλωση μνημείων του Ολοκαυτώματος στην Ελλάδα από το ΠΑΜΕ, με σκοπό τη διαμαρτυρία εναντίον των πολιτικών του Ισραήλ». Φυσικά, τα περισσότερα περιστατικά που καταγράφονται αφορούν τη δράση όσο και τη ρητορική της Χρυσής Αυγής, ωστόσο κανένα κόμμα δεν γλιτώνει τις αναφορές καθώς υπομνηματίζονται δηλώσεις στελεχών των Ανεξάρτητων Ελλήνων (ΑΝ.ΕΛΛ.), του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού (ΛΑΟΣ), της Νέας Δημοκρατίας, του ΠΑΣΟΚ, του ΣΥΡΙΖΑ, του ΚΚΕ και της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς. Καταγράφονται εκφρασμένες (έστω κι αν αναθεωρήθηκαν στη συνέχεια από κάποιους) θέσεις και τοποθετήσεις των: Μάκη Βορίδη, Αδωνίδου Γεωργιάδη, Αθανάσιου Πλεύρη, Ευάγγελου Βενιζέλου, Παναγιώτη Λαφαζάνη, Γιάννη Δραγασάκη, Φραγκίσκου Κουτεντάκη, Θεόδωρου Καρυπίδη, Θεόδωρου Πελεγρίνη, των μητροπολιτών Πειραιώς Σεραφείμ και Θεσσαλονίκης Ανθιμου, έργων Ελλήνων σκιτσογράφων κ.ά.

Στο τέλος του τόμου οι συγγραφείς προτείνουν συγκεκριμένα μέτρα για την αντιμετώπιση του αντισημιτισμού από τα θεσμικά όργανα του κράτους, την Ορθόδοξη Εκκλησία, την εκπαίδευση και την έρευνα όσο και τα ΜΜΕ.

Συνέντευξη

KATHARINA VON SCHNURBEIN

συντονίστρια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αντιμετώπιση του Αντισημιτισμού

«Οι παλιοί δαίμονες υπάρχουν ακόμη»

• Πώς εκδηλώνεται σήμερα ο αντισημιτισμός στην Ευρώπη;

Οι παλιοί δαίμονες δεν έχουν πεθάνει, παραμένουν ισχυροί. Τώρα έχουμε ακροδεξιό ρατσιστικό αλλά και θρησκευτικό αντισημιτισμό. Πολλές φορές ταυτίζονται με την άρνηση του Ολοκαυτώματος. Υστερα, είναι ο καλυμμένος αντισημιτισμός της Αριστεράς, αφού οι Εβραίοι στην Ευρώπη θεωρούνται υπεύθυνοι για ό,τι συμβαίνει στο Ισραήλ. Υπάρχει κι αυτός που εκδηλώνεται στις μουσουλμανικές κοινότητες, ενυπάρχει μέσα τους λόγω του πολιτιστικού μπαγκκράουντ, αλλά εμφανίζεται και ως άρνηση του Ολοκαυτώματος ή ως αντι-ισραηλινισμός. Το φαινόμενο, όμως, δεν εκφράζεται μόνο στα άκρα αλλά και στο «κέντρο» της κοινωνίας. Για παράδειγμα, είχαμε επίθεση στο Βούπερταλ από τρεις Παλαιστίνιους

σε συναγωγή, οι οποίοι δεν καταδικάστηκαν για αντισημιτισμό. Αλλά κανένας δεν πετάει μολότοφ σε ορθόδοξες εκκλησίες επειδή η Ρωσία κατέλαβε την Κριμαία. Οι θεωρίες συνωμοσίας είναι ζωντανές, ότι «οι Εβραίοι ελέγχουν τα μίντια, τις τράπεζες...». Υπάρχει πολύς κοινωνικός φθόνος όταν οι εβραϊκές κοινότητες είναι ακμάζουσες και προβάλλονται πάνω τους οι προκαταλήψεις και οι αρνητικές αντιλήψεις για το Ισραήλ. Σε πολλές χώρες οι Εβραίοι ταυτίζονται με το Ισραήλ και δεν θεωρούνται καν πολίτες της χώρας στην οποία γεννήθηκαν και ζουν.

• Πολιτικές ευθύνες υπάρχουν στην Ε.Ε. για την επανεμφάνιση του αντισημιτισμού; Λένε ότι τα αντισημιτικά αισθήματα επανέκαμψαν την εποχή της κρίσης...

Είναι δύσκολο πιστευτό ότι η Ε.Ε. είναι υπεύθυ-

νη για τον αντισημιτισμό. Δεν δέχομαι ότι η κρίση είναι η πραγματική αιτία. Μπορεί βέβαια να «λειτουργήσει» ο Εβραίος, την εποχή της κρίσης, σαν αποδιοπομπαίος τράγος είναι βολικό. Αλλά τώρα μπήκε δυστυχώς και στα σαλόνια, απλώθηκε σε όλη την κοινωνία - γύρω από ένα ποτήρι κρασί αναπαράγονται σήμερα θεωρίες συνωμοσίας. Έχουμε αντισημιτισμό επί 2.000 χρόνια. Πάντα υπήρχαν διώξεις και πογκρόμ, σήμερα όμως είναι περίπλοκος, έχει πολλές μορφές, κρύβεται πίσω από άλλες ατζέντες...

• Και με ποια όπλα θα αντιπαρατεθούμε στον αντισημιτισμό;

Εκπαίδευση. Εκπαίδευση. Χρειάζομαστε φιλελεύθερες κοινωνίες για να μπορούν Εβραίοι και άλλες μειονότητες να ζήσουν σε ανοιχτές κοινωνίες, κι εμείς να υπερασπιστούμε αυτές τις κοινωνίες. Να μην αφήσουμε χώρο στον λαϊκισμό να μας ξανακλείσει στο εθνικό μας κουτί. Πρέπει να υπερασπιστούμε ότι έχουμε κατακτήσει.

